Sisäministeriö
Inrikesministeriet

Lausunto

2.11.2022

Eduskunta
Lakivaliokunta

HE 200/2022 vp

Sisäministeriön poliisiosaston asiantuntijalausunto hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi yhdistyslain muuttamisesta

Eduskunnan lakivaliokunta on pyytänyt sisäministeriöltä asiantuntijalausuntoa hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi yhdistyslain muuttamisesta.

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi yhdistyslakia digitalisaation mahdollisuuksien hyödyntämiseksi jäseneksi ottamisessa ja eroilmoituksen vastaanottamisessa. Esityksessä on otettu huomioon hallitusohjelman kirjaukset jäsen- ja liittoäänestyksen käytön helpottamisesta yhdistyksen hallituksen puheenjohtajan ja muiden jäsenten valinnassa. Esitys edistää hallitusohjelman tavoitteita myös helpottamalla digitalisoinnin mahdollisuuksien käyttöönottoa. Pienimuotoisen kansalaistoiminnan hallinnollisen taakan keventämiseksi sallitaan kirjanpitolakia kevyempi tilinpito sellaiselle yhdistykselle, jonka vuosituotot ovat enintään 30 000 euroa ja joka ei harjoita liiketoimintaa. Tarkemmat säännökset tällaisen tilinpidon järjestelyistä ja sisällöstä sekä tilinpidon kaavoista ja vuosilaskelman sisällöstä annetaan valtioneuvoston asetuksella.

Yhdistyslain muutosehdotuksilla pyritään helpottamaan yhdistyksen hallinnon ja toiminnan järjestämistä sekä yhdistysten järjestörakenteiden muutosten toteuttamista kunkin yhdistyksen ja järjestön tarpeiden ja mahdollisuuksien mukaisesti ottaen huomioon toimintaympäristön muutokseen perustuvat vaatimukset.

Sisäministeriö pitää esitystä kannatettavana.

37 a §. Kirjanpitovelvollisuus ja muu tilinpitovelvollisuus

Hallituksen esityksessä maksuperusteisessa, yksinkertaistetussa kirjanpidossa yhdistysten kirjanpitovelvoite säilyisi edelleen kirjanpitolain velvoitteiden mukaisesti. Tositteiden ja kirjanpitomateriaalin säilytysvelvollisuus sekä tilinpäätöksen laatimisen säännöt pysyvät ennallaan.

Esityksessä kuvattu kirjanpitovelvollisuus on samanlainen kuin nykylainsäädännön mukaan ammatin- ja elinkeinonharjoittajilla silloin kun toiminta ei ylitä kirjanpitolakiin kirjattuja kriteereitä. Tältä osin luonnoksen ehdottama kirjanpitovaatimuksen keventäminen toisi myös

Kirkkokatu 12, Helsinki
PL 26, 00023 Valtioneuvosto
Vaihde 0295 480 171 | kirjaamo@intermin.fi | www.intermin.fi

yhdenmukaisuuttaa pienen volyymin toiminnan velvoitteiden osalta niin yhdistystoimintaan, ammatin- ja elinkeinonharjoittajien toimintaan.

Kaksinkertaisesta, suoriteperusteisesta kirjanpitovelvoitteesta luopuminen mahdollistaisi myös pienempien yhdistysten perustamisen ja toiminnan, kun kirjanpidon pitämisen kustannukset olisivat oikeassa suhteessa toiminnan volyymiin.

Yhdistystoiminnassakin tilivelvollisuus on kuitenkin tärkeää niin yhdistyksen jäsenten suuntaan, joilta varoja on kerätty, kuin myös yhteiskunnan suuntaan yleisesti, jotta jälkikäteen voidaan havaita, että yhdistyksen varat on käytetty sääntöjen mukaiseen yleishyödylliseen toimintaan

Hallituksen esityksen luonnoksessa esitetty kevennetty kirjanpitovelvollisuus ei nykytilaan nähden kasvata mahdollisuutta yhdistysten käyttämistä rikolliseen tai epärehelliseen toimintaan

Yhdistysten valvonta

Yhdistysten valvonta on nykyään hyvin pirstaleista eikä millään viranomaisella ole kokonaiskuvaa näiden toiminnasta. Suomi on saanut FATF:n rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen torjuntaan kohdistuneessa FATF-maatarkastuksessa huomautuksen erityisesti NPO-kentän riskien valvonnan ongelmista.

Rahanpesun torjuntaan keskittyvät hankkeet ja niissä esille tuodut huolet edellyttäisivät valvonnan suuntaamista myös yhdistysmuotoiseen toimintaan. Viranomaisten valvonnan ja tiedonsaannin näkökulmasta olisi varsin hyödyllistä, mikäli myös yhdistyksillä olisi velvollisuus toimittaa tiedot toiminnan tuloksesta ja mahdollisesta tilinpäätöksestä yhdistysrekisteriin, kuten yhtiöillä on kaupparekisterin osalta. Tämänkaltainen velvollisuus loisi edellytyksiä viranomaisvalvonnan tarpeisiin ja mahdollisuuden kehittää NPO-sektorin valvontaa.

Poliisitarkastaja Juha Tuovinen

Automaattisesti päivittyvä allekirjoitusfraasi. Älä poista tätä kenttää, jos allekirjoitat asiakirjan sähköisesti.

Jakelu Eduskunta, lakivaliokunta

Tiedoksi Krista Mikkonen
Akseli Koskela
Kirsi Pimiä
Tiina Kivinen
Jukka Vornanen
Mikko Jalo

Katarine Lindstedt
Jaana Söderman
Tiina Landström
Anu Alvesalo
oikeus.sm@gov.sec.fi
Poliisiosaston virkaposti